

Utrikesförvaltningens handlingsplan för feministisk utrikespolitik 2019–2022 med inriktning och åtgärder för år 2019

Förord

Under de drygt fyra år som Sverige bedrivit en feministisk utrikespolitik har vi åstadkommit betydande resultat. Arbetet gör avtryck på alla nivåer – från insatser i miljontals kvinnors och flickors vardag till deklARATIONER I FN och Världshandelsorganisationen. Politiken är idag väletablerad och har inspirerat både länder och organisationer att följa efter.

Den feministiska utrikespolitiken behövs. Ojämställdheten är fortfarande akut. Kvinnors rättigheter, representation och resurser är systematiskt underordnade världen över. Barn- äktenskap, våld och diskriminering fortsätter att färga kvinnors och flickors liv.

Samtidigt som den feministiska utrikespolitikens övergripande inriktning och metoder bevaras ska utrikesförvaltningen växla upp arbetet inom tre områden år 2019:

- *Främjande av kvinnors och flickors ekonomiska och sociala villkor.* Här krävs arbete med lagar och normer. Mot barnäktenskap och könsrelaterat våld. För jämställdhet i handel och företag.
- *Satsning på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.* Kvinnors och flickors självklara rätt att bestämma över sina kroppar står under tryck. Vi kontrar med aktiv politik och brett stöd.
- *Stärkt arbete för agendan för kvinnor, fred och säkerhet.* Här ska vi främja kvinnors deltagande i fredsprocesser, inte minst genom arbete inom FN, EU och OSSE.

Under 2019 har även ett särskilt initiativ för att bekämpa människohandel och prostitution lanserats, där spridandet av erfarenheter av den svenska sexköpslagen är en viktig del.

Bredden är en av den feministiska utrikespolitikens styrkor. Vi ska även fortsatt ha ett tydligt jämställdhetsperspektiv i all vår politik – i allt från utvecklingsarbetet till handelspolitiken och säkerhetspolitiken. Samarbetet med civilsamhället och andra aktörer är centralt.

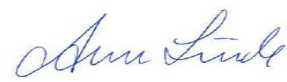
Vi har en viktig tid framför oss. Arbetet för global jämställdhet kräver samarbete över gränser och generationer. Konferensen Tunis Forum on Gender Equality, som följer upp vårt forum i Stockholm, är ett viktigt tillfälle att mötas, lära av varandra och driva jämställdhetsarbetet framåt.

Så länge den globala ojämställdheten består fortsätter vi att driva en feministisk utrikespolitik. Med full kraft, över hela världen.

Margot Wallström

Peter Eriksson

Ann Linde

Utrikesminister

Minister för internationellt
utvecklingssamarbete

Utrikeshandelsminister

Innehåll

Förord.....	1
Inledning.....	3
1. Mål 2019–2022 och inriktning för arbetet 2019.....	4
2. Aktörer.....	12
2.1 Övergripande.....	12
2.2 Sverige.....	12
2.3 EU och Norden.....	12
2.4 Närområdet, andra ländergrupper och globalt.....	13
2.5 Multilaterala och globala aktörer.....	13
2.6 Bilaterala aktörer.....	14
3. Verktyg och metoder.....	14
3.1 Övergripande.....	14
3.2 Analys och informationsinhämtning.....	14
3.3 Ansvarsutkrävande och påverkan.....	15
3.4 Agendasättande, arrangemang, delegationer och besök.....	16
3.5 Alliansbyggande, plattformar, vängrupper.....	16
3.6 Dialog för påverkan och informationsinhämtning.....	16
3.7 Främjande och kompetensutveckling.....	17
3.8 Förhandlingar, uppföljningsmekanismer och översyner.....	17
3.9 Rutiner för bidragshantering, rutiner, rapportering mm.....	18
3.10 Tjänster i internationella organisationer, institutioner och fredsfrämjande insatser.....	18
4. Ansvarsfördelning, styrning och stöd för utrikesförvaltningens arbete.....	18
4.1 Ansvarsfördelning och styrning.....	18
4.2 Kommunikationsarbete.....	19
4.3 Kompetensförsörjning- och utveckling.....	19
Annex: Förhållningssätt och grundvalar för arbetet med feministisk utrikespolitik....	21
Övergripande.....	21
Förhållningssättet och kärnan i den feministiska utrikespolitiken.....	21
• Rättigheter:.....	21
• Representation:.....	21
• Resurser:.....	21
Jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet.....	21
Nationella mål.....	22
Internationella konventioner, EU-fördrag etc.....	22

Inledning

Följande handlingsplan pekar ut riktningen för arbetet med den feministiska utrikespolitiken under innevarande mandatperiod, med fokus på år 2019.

Sveriges feministiska regering har som mål att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhet är en målsättning i sig, men också en förutsättning för att nå regeringens utrikespolitiska mål om fred, säkerhet och hållbar utveckling.

Den feministiska utrikespolitiken ska genomsyra hela utrikesförvaltningens verksamhet, och bidra till global jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Arbetet struktureras efter tre R; Rättigheter, Representation och Resurser.

De första fyra åren med politiken har varit framgångsrika. Arbetet har gjort avtryck på multilateral, regional och bilateral nivå liksom i EU. Utrikesförvaltningen bygger nu vidare på resultaten och erfarenheterna. Handlingsplanen anger riktningen med mål och åtgärder.

Målen innebär att utrikesförvaltningen ska bidra till **i)** alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna; **ii)** frihet från fysiskt, psykiskt och sexuellt våld; **iii)** medverkan i att förebygga och lösa konflikter, och i att bygga fred efter konflikt; **iv)** politiska deltagande och inflytande inom alla samhällsområden; **v)** ekonomiska rättigheter och egenmakt; och **vi)** sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR). Målen är breda för att motsvara utmaningarna, täcka den globala agendan och göra det möjligt att samverka med utrikespolitikens olika verktyg.

Till detta kommer att utrikesförvaltningens interna arbete ska stödja och manifesteras politiken.

Handlingsplanen anger inte bara vad som ska göras utan även hur, vad gäller både verktyg och aktörer. I annexet redogörs även för centrala förhållningssätt och grundvalar för arbetet.

Handlingsplanen är en del av utrikesförvaltningens verksamhetsplanerings- och resursprocess. På det sättet underlättas genomförandet i samtliga delar av utrikespolitiken. Den årliga uppföljningen gör det möjligt att införliva lärdomar, dra nytta av löpande samråd och synliggöra fler utmaningar.

Under 2019 fördjupas och vidareutvecklas arbetet med målen i handlingsplanen. Alla enheter i Stockholm och utlandsmyndigheter utomlands bidrar till genomförandet. Verksamheten kommer att omfatta allt från riktade initiativ till långsiktigt förändringsarbete med bäring på alla utrikesförvaltningens tre politikområden.

Med detta breda, djupa och systematiska arbete ska den feministiska utrikespolitiken fortsätta att utvecklas och nå resultat som gör skillnad för människor över hela världen.

1. Mål 2019–2022 och inriktning för arbetet 2019

Målen nedan anger riktningen för den feministiska utrikespolitiken. Målen är breda för att motsvara utmaningarna och för att göra det möjligt att arbeta holistiskt, med samverkande utrikespolitiska verktyg och i linje med politiken för global utveckling, Agenda 2030 och andra nationella och internationella åtaganden. Målen och handlingsplanen utgår från samråd med hela utrikesförvaltningen, liksom med nationella och internationella partners. Arbetet vägleds av fyra avsnitt, respektive ett annex, som redogör för åtgärder, aktörer, verktyg, styrning och grundvalar.

A. Utrikesförvaltningen ska bidra till jämställdhet och alla kvinnors och flickors:

1. fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna
2. frihet från fysiskt, psykiskt och sexuellt våld
3. medverkan i att förebygga och lösa konflikter, och i att bygga fred efter konflikt
4. politiska deltagande och inflytande inom alla samhällsområden
5. ekonomiska rättigheter och egenmakt
6. sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR)

B. Utrikesförvaltningens interna arbete ska stödja och manifesteras politiken

Mål 1. Jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna

- Utrikesförvaltningen ska verka för mål 1 i alla sammanhang och forum – **multilateralt, regionalt, bilateralt och inom EU**. Centralt är att framhålla individen som rättighetsbärare, motverka diskriminerande lagstiftning och nå de människor som är hårdast drabbade av ojämställdhet. Detta ska bland annat ske genom förhandlingar, dialog, samarbete och stöd, inklusive inom utvecklingssamarbetet, Europarådets arbete och FN:s olika fora för mänskliga rättigheter, liksom genom stöd till kvinnliga människorättsförsvarare.
- Utrikesförvaltningen ska verka för att **EU** stärker sitt jämställdhetsarbete, inklusive genom den nya handlingsplanen för kvinnor, fred och säkerhet, den nya versionen av handlingsplanen för mänskliga rättigheter och demokrati och den nya fleråriga budgeten med finansieringsinstrument som NDICI, IPA III.
- Utrikesförvaltningen ska utveckla och stödja **allianser, initiativ och plattformar** som sammanför aktörer för strategiskt utbyte och samarbete för jämställdhet. Hit hör Tunis Forum on Gender Equality som hålls i april 2019, följer upp Stockholm Forum 2018 och bidrar till arbetet för Pekingplattformen.
- Utrikesförvaltningen ska driva att kvinnor och flickor **i humanitära situationer, på flykt och i migration** ska åtnjuta de mänskliga rättigheterna, inklusive SRHR, och att humanitära insatser ska ha ett jämställdhetsperspektiv. År 2019 ligger fokus bland annat på att bevaka att kvinnors och flickors rättigheter beaktas i genomförandet av de globala ramverken för migranter respektive flyktingar. Här ingår att flyktingbarn ska få utbildning inom tre månader.
- Utrikesförvaltningen ska motverka **människohandel och prostitution**. Arbetet anpassas till kontext och sammanhang. Fattigdom, maktstrukturer, ojämställdhet, synen på hbtq-personer, korruption, nivå av fungerande rättsstat är exempel på faktorer som spelar in. Erfarenheten av den svenska sexköpslagstiftningen är viktig. Samarbete söks med länder med en liknande modell, bland annat genom en diplomatisk offensiv med Frankrike.
- Utrikesförvaltningen ska använda både den bilaterala och EU:s politiska dialog för att främja jämställdhet. Ett viktigt verktyg är framtagande och uppföljning av utrikesförvaltningens **rapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer**. År 2019 innebär fortsatt regionvis uppdatering av rapporterna med inriktning på bland annat Europa, Asien och Oceanien.
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta att driva på både länders och andra aktörers framtagande och användande av **köns- och åldersuppdelad statistik** respektive jämställdhetsforskning.

Mål 2. Kvinnors och flickors frihet från fysiskt, psykiskt och sexuellt våld

- Utrikesförvaltningen ska bekämpa könsrelaterat våld mot kvinnor och flickor såväl **normativt som operativt**, inklusive genom att angripa grundorsakerna, fokusera på förebyggande insatser och lyfta mäns och pojkars roll och ansvar. Arbetet ska drivas bilateralt, regionalt, i EU och multilateralt inklusive i FN:s generalförsamling, människorättsråd och universella mekanism för ländergranskning. Särskilt fokus läggs på att bekämpa barn- och tvångsäktenskap.
- Utrikesförvaltningen ska uppmärksamma våld i nära relationer och verka för att fler stater ansluter sig till, och genomför, **Istanbulkonventionen**. År 2019 kommer Sverige att stödja både nationellt och lokalt arbete för att förebygga våld och se till att utsatta kvinnor får stöd och juridisk rådgivning.
- Utrikesförvaltningen ska samverka med alla relevanta aktörer för att motverka könsrelaterat och sexuellt våld i **konflikt och postkonflikt** och särskilt stödja förebyggande arbete, inklusive verka för en integrerad analys av grundorsaker. År 2019 ligger fokus bland annat på att verka för att analys, förebyggande och ansvarsutkrävande återspeglas i den nya säkerhetsrådsresolution som förutses.
- Utrikesförvaltningen ska bekämpa terroristgruppers könsrelaterade och sexuella våld genom att driva frågorna i internationella antiterrorismforum och genom stöd till aktörer, inklusive civilsamhällesorganisationer, som arbetar mot **våldsbejakande extremism**, radikalisering, rekrytering och destruktiva maskuliniteter. År 2019 kommer Sverige bland annat att fortsätta bidra till att kvinnorrättsorganisationer och andra civilsamhällesorganisationer kan göra sina röster hörda i det globala arbetet mot terrorism och våldsbejakande extremism.
- Utrikesförvaltningen ska betona länken mellan spridning av **vapen** och könsrelaterat våld, och verka för att fler stater ansluter sig till, och genomför, det internationella vapenhandelsavtalet. År 2019 ligger fokus bland annat på att jämställdhetsintegrera utbildningsmoduler för insatser inom icke-spridning.
- Utrikesförvaltningen ska **motverka straffrihet** för könsrelaterat och sexuellt våld, stärka rättssektorns roll och öka kvinnors och flickors tillgång till rättsväsendet. Utrikesförvaltningen ska vidare bidra till att stärka överlevares tillgång till rättvisa, gottgörelse och adekvat vård och service. År 2019 görs bland insatser för att stärka institutioner inriktade på kvinnors tillgång till rättvisa.
- Utrikesförvaltningen ska arbeta för genomförande och uppföljning av de gemensamma åtaganden som biståndsgivare har gjort för att förebygga och bekämpa **sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp och trakasserier** inom bistandssektorn. Under 2019 kommer Sverige att ta fram en intern handlingsplan med syftet att säkerställa ett effektivt och samlat agerande.

Mål 3. Främja kvinnors och flickors medverkan i att förebygga och lösa konflikter, och i att bygga fred efter konflikt

- Utrikesförvaltningen ska utnyttja globala, regionala, bilaterala och EU-sammanhang för att driva på genomförandet av **kvinnor, fred och säkerhetsagendan** (WPS) inför att den första säkerhetsresolutionen på området (1325) har sitt 20-årsjubileum år 2020. Sverige ska bland annat stödja genomförandet på landnivå, följa upp sitt systematiska arbete i FN:s säkerhetsråd och verka för att EU:s nya handlingsplan på området blir konkret och ambitiös, med uppföljning på hög politisk nivå.
- Utrikesförvaltningen ska främja **kvinnors och flickors deltagande som aktörer** i fredsprocesser inklusive genom att uppmuntra paralleller till det svenska nätverket för kvinnliga medlare samt stödja lokala kvinnliga ledare och kvinnorrättsaktivister och organisationer liksom andra civilsamhällesaktörer som driver WPS-agendan. I linje med detta kommer utlandsmyndigheter under 2019 bland annat att bidra till dialogföra, fredsklubbar, kapacitetsutveckling och institutionsbyggande. Sverige kommer också att verka för en stärkt länk mellan AU:s kvinnliga medlingsnätverk (Femwise) och de svenska och nordiska medlingsnätverken.
- Utrikesförvaltningen ska bidra till att kvinnor och flickor inkluderas, och att deras erfarenheter tillvaratas, vid utformning av mekanismer och system för tidig konfliktvarning och vid konfliktanalyser. Jämställdhetsperspektivet ska även inkluderas i **förebyggande insatser** mot konflikt, radikalisering och våldsbejakande extremism, samt i utvecklingen av sambandet mellan humanitära insatser, utveckling och fred.
- Utrikesförvaltningen ska verka för att EU, FN, Nato och OSSE anlägger ett jämställdhetsperspektiv i sin **fredsfrämjande verksamhet**. År 2019 ligger fokus bland annat på att följa upp de åtaganden som Sverige har fått in i pakten för EU:s civila krishantering, inklusive att insatserna ska jämställdhetsintegreras, öka andelen kvinnor och ha jämställdhetsrådgivare. Sverige ska vidare arbeta för att jämställdhetsrådgivare tillsätts i EU:s militära träningsinsatser och i OSSE. Som partnerland ska Sverige även bidra till Natos genomförande av sin handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet.
- Utrikesförvaltningen ska verka för ett jämställdhetsperspektiv på **nedrustnings-, ickespridnings- och vapenkontrollområdet** och för att kvinnliga aktörer deltar i förhandlingar och framtagande av nyckeldokument samt i genomförande av dessa. År 2019 läggs fokus bland annat på förbättrad statistik, mer jämställd representation vid Ottawakonventionens statspartsmöte och mer jämställdhetspråk i anföranden, avtal och resolutioner som tas fram i FN:s utskott, kommittéer och andra forum.

Utrikesförvaltningen ska, med berörda departement, myndigheter och utlandsmyndigheter, genomföra **Sveriges nationella handlingsplan för kvinnor, fred och säkerhet** och under 2019 ta fram en rapport om arbetet. Utrikesförvaltningen ska även uppmuntra andra länder att ta fram och genomföra motsvarande planer.

Mål 4. Kvinnors och flickors politiska deltagande och inflytande inom alla samhällsområden

- Utrikesförvaltningen ska främja kvinnors och flickors **representation, deltagande och inflytande** i institutioner, organisationer och processer på multilateral, regional och bilateral nivå. Under år 2019 sker detta bland annat genom att ett flertal svenska utlandsmyndigheter stödjer och uppmuntrar kvinnors politiska deltagande i kommande val. Utrikesförvaltningen ska också fortsätta att verka för att jämställdhetsperspektivet är en naturlig del av de **valobservationsinsatser** som Sverige bidrar till.
- Utrikesförvaltningen ska i arbetet med **demokratioffensiven** beakta hur Sverige ytterligare kan stärka och tillvarata kvinnors och flickors representation, deltagande och inflytande inom ramen för de demokratiska grundprinciperna.
- Utrikesförvaltningen ska synliggöra och stödja kvinnliga **människorättsförvarare**, kvinnorrättsorganisationer och andra aktörer som försvarar kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Lagstiftning och andra åtgärder som begränsar deras handlingsutrymme ska aktivt motarbetas och kvinnliga människorättsförvarares särskilda utsatthet uppmärksammas. Arbetet bedrivs på alla nivåer och gäller 2019 bland annat multilateralt normativt arbete, lokalt påverkansarbete och olika former av stöd.
- Utrikesförvaltningen ska driva **ytrande- och åsiktsfrihet**, inklusive genom att verka för stärkt säkerhet och skydd för bland annat kvinnliga journalister, miljöförvarare och kulturarbetare. Hot och hat på nätet ska motverkas. Under 2019 kan arbetet förväntas inbegripa bland annat offentlig diplomati, EU-samarbete, utställningar och dialog.
- Utrikesförvaltningen ska arbeta för ett jämställdhetsperspektiv, och för kvinnors representation, i **FN:s och EU:s strukturer och externa arbete**, inklusive med hjälp av FN:s reformarbete. I detta sammanhang ska Sverige exempelvis fortsatt aktivt lyfta jämställdhetsfrågorna inom ramen för EU:s partnerskap med Afrika. Behovet av ökad kvinnlig representation på samtliga nivåer inom EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik, särskilt i ledande positioner, kommer även fortsatt att framhållas.
- Utrikesförvaltningen ska driva på jämställdhetsarbetet i de multilaterala **miljö- och klimatfonderna** och i genomförandet av Parisavtalet. Under 2019 blir det bland annat viktigt att revidera och besluta om en förstärkt jämställdhetspolicy i Green Climate Fund (GCF). Parallellt med detta pågår en rad insatser för att inkludera jämställdhetsperspektivet och öka kvinnors inflytande i miljö- och klimatarbetet, inklusive genom samarbeten kring klimatanpassat jordbruk.
- Utrikesförvaltningen ska stödja kvinnors och flickors tillgång till livslång **utbildning** av god kvalitet liksom kvinnors roll i forskningen. Utvecklingssamarbetet spelar en viktig roll i strävan att nå alla med inkluderande utbildning, såväl bilateralt som regionalt och globalt, inklusive genom FN, utvecklingsbankerna och forskningsinstitutioner. Arbeta görs även lokalt genom att utlandsmyndigheter för dialog och stödjer program.

Mål 5. Kvinnors och flickors ekonomiska rättigheter och egenmakt

- Utrikesförvaltningen ska arbeta för jämställdhetsintegrering i **handelspolitiken** så att internationell handel medför positiva effekter för kvinnor som producenter, entreprenörer, anställda och konsumenter, på samma sätt som för män. Detta ska bland annat ske genom att verka för att EU inkluderar jämställdhet i sina frihandelsavtal, konsekvensbedömningar och hållbarhetsanalyser liksom i arbetet inom Världshandelsorganisationen (WTO). Sverige ska också verka för jämställdhet inom ramen för det handelsrelaterade biståndet, Aid for Trade.
- Utrikesförvaltningen ska motverka **lagstiftning och bestämmelser** som inskränker kvinnors och flickors ekonomiska egenmakt och rättigheter till bland annat land, arv och ägande. Under 2019 sker detta bland annat genom bilateral dialog och samarbete med bland annat Världsbanken.
- Utrikesförvaltningen ska verka för kvinnors aktörskap och rättigheter på arbetsmarknaden. Detta ska bland annat ske genom att stödja deras tillgång till **anständigt** och **produktivt arbete**, inklusive i mansdominerade yrken. Detta ska även ske genom att främja sociala trygghetssystem och tillgång till yrkesutbildning och vuxenutbildning. Sverige arbetar också för att stärka kvinnors deltagande i den sociala dialogen, inklusive genom det svensk-initierade partnerskapet Global Deal.
- Utrikesförvaltningen ska stärka, stödja och synliggöra **kvinnligt företagande** och kvinnliga affärsnätverk. Under 2019 bidrar Sverige bland annat till framtagandet av ett internationellt ramverk som ska stärka, och underlätta för, kvinnoägda företag. Utlandsmyndigheter bidrar på många sätt, inklusive genom att leda lokala samråd och regionala samarbeten.
- Utrikesförvaltningen ska använda **främjandearbetet** för positiva effekter på jämställdhet. År 2019 ligger fokus bland annat på att utveckla exportstrategin med inriktning på ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Frågan drivs även genom utlandsmyndigheters kulturfrämjande och handelsfrämjande och genomgående i nära dialog med lokala partners.
- Utrikesförvaltningen ska driva på det **hållbara företagandet** genom att fortsätta arbetet inom ramen för ILO:s konventioner och Decent Work, så att allt fler företag bidrar till jämställdhet och kvinnors ekonomiska rättigheter och ser kvinnors deltagande som en viktig resurs för hållbara företagslösningar.
- Utrikesförvaltningen ska verka för en jämställd fördelning av det **obetalda hem- och omsorgsarbetet** inklusive genom att informera om svenska reformer, ansträngningar och erfarenheter på området.

Mål 6. Kvinnors och flickors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter (SRHR)

- Utrikesförvaltningen ska verka för allas **tillgång till SRHR** i alla relevanta fora, inklusive FN och dess fonder och program, liksom i alla kontexter, inklusive humanitära kriser. 2019 är ett viktigt år med flera möten och förhandlingstillfällen. Det är viktigt att landvinningarna som har gjorts på SRHR-området försvaras och att framsteg görs där det är möjligt. Sverige kommer att arbeta strategiskt och mycket aktivt för detta.
- Utrikesförvaltningen ska ytterligare intensifiera sitt **arbete för SRHR** genom att bland annat förebygga sexuella trakasserier, försvara allas rätt att bestämma över sin egen kropp och sexualitet utan diskriminering, våld och tvång, bekämpa barn- och tvångsäktenskap samt verka för ökad tillgång till sex- och samlevnadsundervisning samt test och behandling av sexuellt överförbara infektioner. I år kommer Sverige att ytterligare vässa sin ansats på alla nivåer, inklusive genom att samarbeta med Unesco för att nå fler människor med sex- och samlevnadsundervisning, inklusive på lokala språk.
- Utrikesförvaltningen ska främja tillgången till **reproduktiv hälsa och reproduktiva rättigheter** genom att bland annat arbeta för ökad tillgång till preventivmedel och rådgivning, lagliga och säkra aborter, samt ändamålsenlig hälsovård med tillgång till utbildad personal och vatten, sanitet och hygien. Under år 2019 ligger fokus bland annat på att arbeta för lagliga och säkra aborter på alla nivåer. Ett exempel är att flera utlandsmyndigheter för dialog om, och bevakar, lagstiftning och lagförslag som begränsar aborträtten. Som ett led i det följer Sverige nära konsekvenserna kopplade till Mexico City Policy/Protecting Life in Global Health Assistance.
- Utrikesförvaltningen ska driva på arbetet i **EU** genom att verka för att unionen har en stark och enad röst i frågorna, vidmakthåller överenskommet språk respektive stärker finansieringen för SRHR.
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta utveckla Sveriges bilaterala, regionala och globala **partnerskap** i syfte att bevara och stärka internationella överenskommelser på området och bredda ansvarstagandet för det finansiella stödet. Som ett led i det fortsätter Sverige bland annat sitt samarbete med She Decides-rörelsen som inkluderar länder och aktörer från hela världen.
- Utrikesförvaltningen ska **motverka normer** som försvårar för kvinnor och flickor och hbtq-personer att åtnjuta sin sexuella och reproduktiva hälsa och sina rättigheter. Detta ska ske genom att arbeta med både män, pojkar, kvinnor och flickor, som alla är centrala aktörer i att påverka dessa normer.

B. Utrikesförvaltningens interna arbete ska stödja och manifestera politiken

- Utrikesförvaltningen ska vidareutveckla sin **mål- och resultatstyrning** på ett sätt som stärker planering, styrning, resursallokering och resultat av arbetet med politiken.
- Utrikesförvaltningen ska tillämpa **jämställdhetsbudgetering**, jämställdhetsintegrera UD:s interna resursallokering och stärka jämställdhetsintegreringen i ramberedningen.
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta att systematiskt jämställdhetsintegrera interna dokument såsom **riktlinjer och mallar** och se över behovet av nya verktyg.
- Utrikesförvaltningens alla delar ska ytterligare intensifiera sitt **kommunikationsarbete** om den feministiska utrikespolitiken och dess metoder och resultat. Under 2019 kommer detta arbete bland annat att inbegripa en skrivelse till riksdagen.
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta stärka jämställdhetsintegreringen av sin **bidragshantering**. I linje med detta ska utrikesförvaltningen verka för att jämställdhetsanalyserna stärks i beslutsunderlag och uppföljning.
- Utrikesförvaltningen ska verka för jämställdhet vid **rekryteringar och tillsättningar** på alla nivåer, såväl på UD som på utlandsmyndigheterna, inklusive vad gäller lokalanställda, honorärkonsuler och handelssekreterare.
- Utrikesförvaltningen ska sträva efter jämställdhet vid **nomineringar** av svenskar till internationella tjänster och överlag öka erfarenhetsutbytet om, och vässa den strategiska samordningen av, representationsfrågorna
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta sitt interna arbete med att **förebygga, utreda och åtgärda sexuella trakasserier**.
- Utrikesförvaltningen ska vidareutveckla och stärka jämställdhetsperspektivet i all sin **kompetensutveckling** och även fortsätta satsa på riktad jämställdhetsutbildning.
- Utrikesförvaltningen ska inom ramen för den **konsulära verksamheten** fortsätta att utveckla arbetet på familjekonfliktområdet, med fokus på barn- och tvångsäktenskap. Ytterligare resurser har tillförts för ökad specialisering och utökat samarbete med relevanta aktörer. Det handlar både om förebyggande arbete och om att effektivisera stödet till drabbade personer i en hederspräglad kontext som riskerar, eller utsätts för, tvångsäktenskap, könsstympning eller hot och våld i nära relation, vid resa utomlands. Under 2019 ligger fokus bland annat på att systematisera handläggningen respektive stärka samverkan och utbildningsinsatser i Sverige liksom för utlandsmyndigheterna i de berörda regionerna.
- Utrikesförvaltningen ska fortsätta att jämställdhetsintegrera förvaltningens **säkerhetsarbete** samt fortsätta att jämställdhetsintegrera arbetet med utlandsorganisationens **fastigheter**.

2. Aktörer

2.1 Övergripande

Den feministiska utrikespolitikens handlingsplan ska genomföras av hela utrikesförvaltningen. Utrikesförvaltningen ska verka för breda partnerskap och allianser i genomförandet av handlingsplanen och de internationella åtagandena för jämställdhet.

Utrikesförvaltningen ska inkludera män och pojkar i förändringsarbetet för jämställdhet. Detta är avgörande för att åstadkomma reell och hållbar förändring i syfte att uppnå såväl jämställdhet som förändrade maktförhållanden. Diskriminerande könsnormer är ett hinder för alla människors möjligheter att nå sin fulla potential och bidra till en positiv samhällsutveckling.

2.2 Sverige

Politiken och handlingsplanen ska genomföras i samarbete med övriga Regeringskansliet. Arbetet ska även ske i samverkan med statliga myndigheter. Som ett led i detta ska Utrikesdepartementet fortsätta att se över sina myndigheters styrande dokument (inklusive instruktioner, regleringsbrev, tematiska/regionala/bilaterala strategier med flera styrdokument) för att säkerställa att styrning och uppföljning ligger i linje med den feministiska utrikespolitiken. Utrikesdepartementet ska även säkerställa att nya styrdokument står i samklang med denna politiska inriktning.

Arbetet ska vidare bedrivas i dialog med ett brett spektrum av andra aktörer i det svenska samhället, exempelvis kvinno-, ungdoms- och människorättsorganisationer, trossamfund, näringslivet, fackliga organisationer och universitet.

2.3 EU och Norden

EU:s gemensamma utrikespolitik är ett centralt verktyg för genomförandet av den feministiska utrikespolitiken. Utrikesförvaltningen ska kontinuerligt säkerställa att EU:s jämställdhetsmål genomsyrar unionens arbete i alla led. Detta ska ske genom samverkan med EU:s medlemsstater på både huvudstads- och landnivå, genom samarbete med EU:s institutioner och delegationer och genom strategiskt påverkans- och förhandlingsarbete i Bryssel. Som ett led i detta ska utrikesförvaltningen bland annat samarbeta med Europaparlamentet och med de delar av EU-systemet som har som särskild uppgift att driva jämställdhetsfrågorna, såsom EEAS högnivårådgivare för jämställdhet och säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet, samt andra relevanta funktioner, institutioner och nyckelaktörer.

Samarbetet mellan de nordiska länderna är ännu en plattform för att aktivt bedriva en feministisk utrikespolitisk dialog inom och utom EU och FN. Nordiska ministerrådet är ett exempel på en sådan plattform.

2.4 Närområdet, andra ländergrupper och globalt

Genomförandet av den feministiska utrikespolitiken ska inbegripa dialog och samarbete med länder och ländergrupperingar både i närområdet, regionalt och globalt. Här ska Sverige agera både med sina egna verktyg och genom EU.

Jämställdhet är en tydlig och genomgående prioritering under det svenska ordförandeskapet i Barentsrådet, 2017–2019.

I EU:s närområde ska utrikesförvaltningen aktivt driva jämställdhetsfrågor, exempelvis, inom ramen för den europeiska grannskapspolitiken och Östliga partnerskapet, liksom inom utvidgningspolitiken i relation till såväl nuvarande som potentiella kandidatländer.

Östersjöstaternas råd utgör ännu en viktig plattform.

I övriga världen ska dialog och samverkan ske med sammanslutningar av länder och regioner. Hit hör, bland många andra, Sydostasiatiska nationers förbund (Asean), Afrikanska Unionen (AU), Amerikanska samarbetsorganisationen (OAS), Islamiska samarbetsorganisationen (OIC) och Arabförbundet.

2.5 Multilaterala och globala aktörer

Den feministiska utrikespolitiken ska genomföras genom, och i samarbete med, multilaterala organisationer och aktörer där Sverige är medlem, delägare eller agerar via EU.

Dessa organisationer och aktörer inkluderar bland annat FN och dess fonder, program och fackorgan. Bland aktörerna ingår även Världsbanken, de regionala utvecklingsbankerna, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Europarådet, Världshandelsorganisationen (WTO), Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD), Internationella Rödakorskommittén (ICRC), Internationella Brottmålsdomstolen (ICC), Internationella dialogen för fredsbyggande och statsbyggande med flera.

Utrikesförvaltningen ska också, där det är möjligt och lämpligt, samverka med andra aktörer som har global räckvidd och kan stärka jämställdhetsarbetet. Hit hör såväl enskilda individer som filantropiska organisationer och internationella (inklusive svenska) företag, med flera. Hit hör också forum som syftar till att skapa en global kultur präglad av dialog, respekt och universella värden såsom *United Nations Alliance of Civilizations*, Unionen för Medelhavet och Anna Lindh-stiftelsen.

2.6 Bilateral aktörer

Den feministiska utrikespolitiken ska genomföras i samarbete och dialog med bilaterala aktörer på lokal, regional och nationell nivå. Den bilaterala miljön rymmer en uppsjö av aktörer, inklusive företrädare för regeringar, politiska partier, fackliga organisationer, näringslivet, universitet, media, civilsamhällesorganisationer och trossamfund med flera.

Den specifika kontexten avgör vilka aktörer som är viktigast att interagera med för att nå målen för den feministiska utrikespolitiken. Utrikesförvaltningen ska emellertid generellt öka kontakten med kvinnorrättsförsvare, folkvalda kvinnor, fackförbund, politiska rörelser och civilsamhällesorganisationer i syfte att synliggöra kvinnor som politiska aktörer och stötta kvinnors rätt och möjligheter att organisera sig och utöva politisk makt och politiskt inflytande.

Utrikesförvaltningen ska också synliggöra och stärka kvinnor som ekonomiska aktörer genom att öka sina kontakter med kvinnliga företagare och affärsnätverk och med juridiska aktörer som verkar för kvinnors stärkta ekonomiska rättigheter.

3. Verktyg och metoder

3.1 Övergripande

Den feministiska utrikespolitiken innebär att utrikesförvaltningen ska anlägga ett systematiskt rättighets- och jämställdhetsperspektiv

- i den fortlöpande verksamheten, från analys till uppföljning och ny analys
- inom alla politikområden.

Utrikesförvaltningen ska utnyttja den omfattande kunskap som redan finns inom förvaltningen och andra svenska myndigheter för att driva jämställdhetsarbetet framåt. Detsamma gäller befintlig kunskap och analys inom de multilaterala organisationerna.

3.2 Analys och informationsinhämtning

Utrikesförvaltningen ska löpande beakta hur verksamheten kan bidra till ökad jämställdhet och ett stärkande av kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Detta kan ske genom jämställdhetsanalyser i relevanta handlingsplaner och strategier.

För att vara rättvisande ska analyserna ta hänsyn till att kvinnor och flickor, män och pojkar, inte är homogena grupper utan har olika identitet, behov, inflytande och livsvillkor. Analysen måste därför beakta fler faktorer än kön, såsom ålder, geografisk hemvist, socioekonomisk status, könsidentitet och könsuttryck, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, funktionsvariation, utbildningsnivå, trosuppfattning och religion.

Utrikesförvaltningen ska också använda sig av jämställdhetsanalyser baserade på köns- och åldersuppdelad statistik, i rapportering och fortlöpande verksamhet. Som ett led i detta ska utrikesförvaltningen efterlysa den typen av data om den saknas hos bilaterala och multilaterala aktörer samt civilsamhällsorganisationer eftersom det utgör en förutsättning för att kunna göra en jämställdhetsanalys.

Utrikesförvaltningen ska, vid sidan om inhämtning av kvantitativa data, även beakta och efterfråga kvalitativ rapportering från såväl multilaterala som bilaterala och andra källor (inklusive EU).

Forskningen om betydelsen av jämställdhet inom områden som berör utrikespolitiken växer mycket snabbt. Det är centralt att ta tillvara denna forskning i genomförandet av planen.

De mönster som framträder i analysarbetet och informationsinhämtningen ska relateras till målen för den feministiska utrikespolitiken och användas för att utveckla arbetet för jämställdhet.

3.3 Ansvarsutkrävande och påverkan

Utrikesförvaltningen ska verka för att EU samt bilaterala, multilaterala och internationella aktörer och institutioner:

- har lagstiftning, respektive styrdokument, som utgår från internationell rätt och internationella överenskommelser, samt följer dessa regelverk,
- använder ett intersektionellt perspektiv i jämställdhetsanalyser och annat arbete,
- tar fram köns- och åldersuppdelad statistik,
- höjer sin kompetens om jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter,
- höjer sin kompetens och stärker sitt förebyggande mot diskriminerande regler, normer, stereotyper kring kön, könsidentitet, könsuttryck och sexuell läggning,
- bedriver en organisations- och personalpolitik som skapar icke-diskriminerande strukturer och främjar jämställdhet, inklusive fler kvinnor i ledande positioner,
- avsätter resurser för arbete med jämställdhet och kvinnors, flickors och hbtq-personers mänskliga rättigheter, inklusive personella resurser och expertis för jämställdhetsarbete.

Som ett led i detta arbete ska utrikesförvaltningen aktivt samverka med existerande ansvarsutkrävande mekanismer och verka för konkreta framsteg för alla kvinnor och flickor.

Utrikesförvaltningen ska samverka med de multilaterala aktörerna och använda Sveriges styrelseuppdrag, delägarskap, medlemskap, partnerskap och andra verktyg för att driva på såväl normativt som operativt arbete för jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Utrikesförvaltningens strategier för multiorganen ska användas för att betona och följa upp aktörernas jämställdhetsarbete med inriktning på att arbetet ska leda till konkreta resultat.

3.4 Agendasättande, arrangemang, delegationer och besök

Utrikesdepartementet ska vid relevanta möten, konferenser eller sidoarrangemang lyfta fram jämställdhetsfrågor och förändringsaktörer för jämställdhet och kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Utlandsmyndigheterna ska göra detsamma inom sina respektive verksamhetsområden och kontexter.

Utrikesförvaltningen ska jämställdhetsintegrera de aktiviteter som Sverige deltar i, arrangerar eller stöder finansiellt, såväl bilateralt som multilateralt. Utrikesförvaltningen ska, som ett led i detta, använda denna typ av plattformar för att synliggöra, och därmed stärka, kvinnor, flickor och hbtq-personer som aktörer och säkra att tillgänglig kompetens tillvaratas.

Utrikesförvaltningen ska kontinuerligt se över sammansättningen av sina besöksprogram och delegationer och förhandlingsteam så att dessa i så stor utsträckning som möjligt är jämställdhetsintegrerade och bidrar till att synliggöra kvinnor, flickor och hbtq-personer som aktörer. Tydliga förväntningar ska ställas på företag kring hållbart företagande i samband med att de följer med på främjarresor utomlands, som även inkluderar förväntningar att främja jämställdhet när man gör affärer utomlands.

3.5 Alliansbyggande, plattformar, vängrupper

Utrikesförvaltningen ska bygga allianser och plattformar för genomförandet av de internationella åtagandena för jämställdhet och alla kvinnors och flickors rättigheter. Med hjälp av dessa allianser och plattformar ska utrikesförvaltningen skapa ett brett partnerskap för jämställdhet. *Global Deal* är ett exempel på en plattform som främjar jämställdhet genom att verka för bättre arbetsvillkor och produktiva arbetstillfällen för kvinnor.

På det bilaterala planet kan nätverk och allianser ta sig otaliga uttryck (EU-konstellationer, CSO-samråd, enstaka informella dialogpartners, lunchsammankomster som kan användas som kontinuerligt bollplank och dras samman vid besök etc).

3.6 Dialog för påverkan och informationsinhämtning

Jämställdhet och alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, inklusive sexuella och reproduktiva rättigheter, ska kontinuerligt tas upp i dialogen med officiella företrädare för stater, EU, multilaterala organisationer och andra relevanta aktörer. Frågorna ska vara centrala, integrerade och ömsesidigt förstärkande delar av dialogen – vare sig det handlar om utrikes- och säkerhetspolitik, utvecklingspolitik, handelspolitik eller främjande. Dialog med politiska, militära, religiösa och ekonomiska beslutsfattare är central.

Även om framstegen har varit betydande möter arbetet för kvinnors, flickors och hbtq-personers rättigheter ofta, och i vissa sammanhang ett alltmer aktivt, motstånd. Utrikesförvaltningen ska bemöta sådant motstånd genom att stå upp för Sveriges

värderingar och presentera starka konkreta argument och välgrundade analyser. Betydelsen av kunskap, statistik och jämförbara data kan inte underskattas för att påverka och skapa opinion. Samtidigt ska den feministiska utrikespolitiken bidra till dialog och genomföras på ett sätt som ger största möjliga genomslag. Att diskutera svenska och internationella erfarenheter, utmaningar och lösningar kan i vissa lägen vara en väg framåt. Ett annat sätt kan vara att lyfta fram lärande goda exempel från såväl länder som organisationer. Ännu en väg kan vara att, utöver rättighetsperspektivet, belysa det effektiva och hållbara i att investera i jämställdhet, öka förvärvsfrekvensen och stärka hela samhällets humankapital.

Dialog med internationella, nationella och lokala kvinnoorganisationer, liksom med andra civilsamhällesorganisationer, är centralt för att stötta och synliggöra dem. Det är också av avgörande betydelse att ta del av dessa aktörers kunskap, problemanalys och förslag i syfte att skapa förutsättningar för hållbara lösningar.

3.7 Främjande och kompetensutveckling

Utrikesförvaltningen ska utnyttja Sverigefrämjandet för att driva jämställdhet samt kvinnors och flickors rättigheter, dels som en enskild agenda, dels som en del av Sverige bilden.

Utrikesförvaltningen och dess myndigheter ska kunna bidra med riktad kompetensutveckling för att exempelvis säkerställa att potentiella förändringsaktörer i ledande positioner får kunskap om jämställdhet.

3.8 Förhandlingar, uppföljningsmekanismer och översyner

Utrikesförvaltningen ska använda förhandlingar, översynskonferenser och uppföljningsmekanismer för att säkerställa att kvinnors och flickors rättigheter och deltagande stärks. Detta gäller bland annat arbetet i kvinnokommissionen (CSW) och befolkningskommissionen (CPD), genomförandet av Agenda 2030, förhandlingarna i MR-rådet och inom EU:s utvidgningspolitik. Även EU:s interna jämställdhetsarbete, EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i externa relationer 2016–2020 och det fleråriga finansiella ramverket (*Multiannual Financial Framework*) är centrala.

Regionala överenskommelser och översyner kan i detta sammanhang ha stor betydelse för möjligheterna att driva jämställdhetsfrågorna.

Utrikesförvaltningen ska bidra till att Europeiska unionens råd antar slutsatser och andra politiska dokument som stärker EU:s jämställdhetsarbete, såväl internt som i den externa politiken. EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i externa relationer 2016–2020 är vägledande i EU:s externa politik.

3.9 Rutiner för bidragshantering, rutiner, rapportering mm

Utrikesförvaltningen ska säkerställa att dess process för bidragshantering följer regeringsbeslut och Regeringskanslibeslut om jämställdhetsintegrering. Större vikt ska läggas vid jämställdhetsintegrering vid beslut om fördelning av bidrag. Jämställdhetsanalyser ska ingå som en del i beredningen och principer om jämställdhetsbudgetering tillämpas. Medel inom de anslagsposter inom internationellt bistånd, internationell samverkan samt handel- och främjande som Utrikesdepartementet disponerar, eller beslutar om, ska utnyttjas mer strategiskt för att främja jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter.

Utrikesförvaltningen ska fortsätta arbetet med att säkerställa att mallar och rutiner bidrar till att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten.

Utrikesförvaltningen ska fortsätta att särskilt belysa jämställdhet och kvinnors och flickors rättigheter, inklusive SRHR, i den fortlöpande uppdateringen av utrikesförvaltningens rapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer.

Utrikesförvaltningen ska även integrera jämställdhetsperspektivet i annan rapportering.

3.10 Tjänster i internationella organisationer, institutioner och fredsfrämjande insatser

Utrikesförvaltningen och dess utsändande myndigheter ska använda sekonderingsarbetet som ett instrument för ökad jämställdhet. Detta ska göras genom att aktivt eftersträva jämställdhet vid nomineringar till internationella poster och även säkerställa att kunskap och kompetens om jämställdhet finns hos de representanter/tjänstemän som Sverige utser och sänder ut. Detta ska också göras genom att identifiera, och nominera svenska experter till, strategiska tjänster som genom sin tjänstenivå eller sitt tjänsteinnehåll kan bidra till att driva på det internationella arbetet för jämställdhet. Utrikesförvaltningen ska också verka för att multilaterala aktörer och internationella institutioner bedriver en aktiv organisations- och personalpolitik som skapar icke-diskriminerande organisationsstrukturer och främjar jämställdhet, inklusive fler kvinnor i ledande positioner.

4. Ansvarsfördelning, styrning och stöd för utrikesförvaltningens arbete

4.1 Ansvarsfördelning och styrning

Chefernas ledarskap och ansvarstagande är avgörande för att den feministiska utrikespolitiken ska få fortsatt genomslag i verksamheten och genomföras i enlighet med handlingsplanen. Ansvaret ligger på chefer på såväl politisk som tjänstemannanivå och innefattar allt från att lägga upp verksamheten i enlighet med planen till att skapa utrymme för att såväl de själva som deras medarbetare ska kunna ägna sig åt den kompetensutveckling, analys och uppföljning som ingår i arbetet med planen och politikutvecklingen.

Handlingsplanen ingår i utrikesförvaltningens verksamhetsplanerings- och resursprocess. Därmed ska handlingsplanen och arbetet med den feministiska utrikespolitiken, inklusive budgetallokeringar, ingå i ordinarie verksamhetsplanering-, styrning och uppföljning samt i den löpande dialogen mellan Utrikesdepartementet och utlandsmyndigheterna. I denna dialog bör utrikesförvaltningen beakta de många goda förslag som både utlandsmyndigheter och enheter har om hur den feministiska utrikespolitiken kan fortsätta att drivas framåt i olika sammanhang.

Uppföljning och analys är centralt i arbetet med att åstadkomma konkreta framsteg. Tanken med en årlig handlingsplan är just att utrikesförvaltningen ska kunna använda sina erfarenheter, dialoger och faktainsamlingar i vidareutvecklingen av arbetet. En annan tanke med en årlig plan, som är publik och tillgänglig både internt och externt, är att arbetet ska kunna följas av andra och ge möjlighet till ansvarsutkrävande och förslag från externa aktörer.

En intern samrådsgrupp, ledd av jämställdhetsambassadören, bidrar till att utveckla arbetet med politiken och inbegriper fokalpunkter på såväl enheter som utlandsmyndigheter. Fokalpunkterna i Stockholm samlas regelbundet för samråd under ledning av jämställdhetsambassadören. Chefernas involvering och stöd till fokalpunkterna, och det löpande samrådet, är avgörande.

4.2 Kommunikationsarbete

Utrikesförvaltningen ska utveckla kommunikation och offentlig diplomati som strategiska verktyg i arbetet med den feministiska utrikespolitiken, både internt och externt.

Kommunikationsenheten och berörda enheter tar fram material som stödjer arbetet.

Under 2019 inriktas kommunikationen bland annat på den framgångsrika kampanjen WikiGap, för att ytterligare öka representationen av kvinnor på Wikipedia, med hjälp av skribentstugor på olika håll i världen. Kommunikation kommer också att handla om viktiga initiativ och möten, inklusive Tunis Forum on Gender Equality i april. Dessutom uppmärksammas kampanjer och årsdagar. Däribland internationella flicka-dagen den 11 oktober respektive initiativet mot människohandel och prostitution.

De återkommande skildringarna som belyser politiken i praktiken fortsätter också att publiceras på swemfa.se/feministforeignpolicy.

Temasidan för den feministiska utrikespolitiken i UD Portalen, liksom temasidan på regeringen.se, uppdateras löpande med relevant information och material på jämställdhetstemat.

4.3 Kompetensförsörjning- och utveckling

Jämställdhet och mångfald är en prioritering i utrikesförvaltningens arbete med kompetensförsörjning- och utveckling. I linje med det fortsätter arbetet med att främja

jämställdhet i såväl rekryteringssammanhang som gällande befordran och tillsättningar. Och mot den bakgrunden ingår utbildningsmoment och diskussioner om jämställdhet och alla kvinnors och flickors åtnjutande av de mänskliga rättigheterna i utbildningar för chefer och för nyanställda (inklusive diplomatprogrammet), liksom i chefs- och regionmöten med flera forum.

Utrikesförvaltningens webbutbildning för att stödja genomförandet av den feministiska utrikespolitiken kommer att ses över och återlanseras. På samma sätt kommer materialet på utrikesförvaltningens och regeringen.se:s temasidor att ses över. Andra stöd som uppdateras är dialogmaterialet om SRHR kallat ”Dialog för förändring: Ett material till stöd för policydialog om SRHR”.

Under 2019 tar utrikesförvaltningen vidare fram en utbildning som stöd i arbetet mot människohandel och prostitution.

Dessutom erbjuder Regeringskansliet centralt stöd för jämställdhetsarbetet i olika former, bland annat en webbutbildning i jämställdhet, ”Jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet, e-utbildning”. Ett annat exempel är analysverktyget JämKas, liksom olika handledningar i genomförandet av jämställdhetsanalyser.

Annex: Förhållningssätt och grundvalar för arbetet med feministisk utrikespolitik

Övergripande

Den feministiska utrikespolitiken tar sin utgångspunkt i folkrättsligt bindande åtaganden och andra överenskommelser, av vilka ett antal nämns nedan. Den feministiska utrikespolitiken tar också sin utgångspunkt i nationella politiska mål. Dessutom har utrikesförvaltningen etablerat ett perspektiv och förhållningssätt för sitt arbete.

Förhållningssättet och kärnan i den feministiska utrikespolitiken

Den feministiska utrikespolitiken är ett förhållningssätt som innebär att utrikesförvaltningens arbete ska genomsyras av ett jämställdhetsperspektiv, och som kan sammanfattas i tre ”R”:

- **Rättigheter:**
Utrikesförvaltningen ska verka för alla kvinnors och flickors fulla åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, inklusive genom att motverka alla former av våld och diskriminering som begränsar deras handlingsutrymme.
- **Representation:**
Utrikesförvaltningen ska verka för kvinnors deltagande och inflytande i beslutsprocesser på alla nivåer och inom alla områden, och eftersträva dialog med kvinnliga företrädare på alla nivåer, inklusive inom civilsamhället.
- **Resurser:**
Utrikesförvaltningen ska verka för att resurser fördelas så att jämställdhet, och alla kvinnors och flickors lika möjligheter att åtnjuta de mänskliga rättigheterna, främjas. Utrikesförvaltningen ska också verka för riktade insatser för olika målgrupper.

Arbetet ska alltid utgå från människors vardag. Detta utvecklas i avsnitt 4.

Jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet

Regeringen har beslutat att Regeringskansliet ska integrera ett jämställdhetsperspektiv i all sin verksamhet 2016–2020 (S2016/01917/JÄM, S2016/04472/JÄM). De åtaganden som Utrikesdepartementet gör på området framgår av denna årliga handlingsplan. Jämställdhetsintegrering innebär att jämställdhet ska beaktas i allt beslutsfattande, på alla nivåer och i alla steg av processen, och att detta ska göras av de aktörer som normalt sett deltar i beslutsfattandet. Jämställdhetsministern har ett samordningsansvar för regeringens jämställdhetspolitik och ansvarar också för att samordna regeringens arbete med jämställdhetsintegrering i Regeringskansliet och stödjande departementen i deras utveckling, uppföljning och utvärdering av uppnådda resultat. RK-beslut Jämställdhetsintegrering i RK 2016–2020 (FA2016/00907/PROT) anger hur arbetet med jämställdhetsintegrering ska bedrivas inom Regeringskansliet.

Nationella mål

Den feministiska utrikespolitiken är en del av regeringens samlade arbete för jämställdhet och bidrar på så sätt till att förverkliga det övergripande jämställdhetspolitiska målet: ”Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv”. Utifrån det övergripande mål för den nationella jämställdhetspolitiken arbetar regeringen utifrån sex underliggande mål:

- En jämn fördelning av makt och inflytande.
- Ekonomisk jämställdhet.
- Jämställd utbildning.
- En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.
- Jämställd hälsa.
- Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Andra nationella utgångspunkter är politiken för global utveckling, den nationella handlingsplanen för genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet, den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, policyramverket för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd, liksom skrivelsen om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i svensk utrikespolitik och regeringens strategi för det nationella arbetet med mänskliga rättigheter.

Internationella konventioner, EU-fördrag etc

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och konventioner såsom:
 - konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter,
 - konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter,
 - konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor,
 - konventionen om barnets rättigheter,
 - konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning,
 - konventionen om avskaffande av rasdiskriminering,
 - tilläggsprotokollet om förebyggande, bekämpande och bestraffande av handel med människor, särskilt kvinnor och barn, till konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.
- Deklarationerna och handlingsplanerna från FN:s kvinnokonferens i Peking respektive befolkningskonferens i Kairo och uppföljande konferenser.
- FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet och efterföljande resolutioner.
- Agenda 2030 om hållbar utveckling och överenskommelserna från konferenserna om utvecklingsfinansiering.

- Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, liksom bland annat Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen).
- 1949 års Genèvekonventioner om skydd för krigens offer, med tilläggsprotokoll.
- Romstadgan för den Internationella brottmålsdomstolen.
- Flyktingkonventionen från 1951 samt dess tilläggsprotokoll från 1967.
- Fördraget om Europeiska unionen.
- EU:s plan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i EU:s yttre förbindelser 2016–2020, EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati 2015–2019, EU:s strategiska ansats till säkerhetsrådsresolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet samt relevanta riktlinjer, rådsslutsatser med flera dokument.

